
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være Innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Rom har talt... — Evangelium for 1ste søndag i Fasten. — Epistel for 1ste søndag i Fasten. — Pavens radiotale. — Englands katolikker. — Varia. — Fastemandat.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO — TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

Rom har talt...

V.

Denne harmoni mellom de ekteskapelige plikter og Guds lover er nødvendig for å virkeliggjøre ekteskapets gjenreisning, og det er påkrevet at alle på en lettvinnt måte, og uten fare for villfarelse kan få vite hvilke disse lover er. Enhver innser hvor lett mange og store villfarelser kunde blande sig sammen med sannheten hvis dette blev overlatt til enhvers naturlige kunnskaper eller til enhvers personlige forklaring av den åpenbarede sannhet. Gjelder dette mange andre moralske sannheter, så gjelder det fremforalt de sannheter som vedkommer ekteskapet, hvor sanselig begjær så lett kan komme til å beherske den svake menneskenatur, forblinde og forføre den. De mange vanskeligheter som overholdelsen av Guds lov fører med sig, tar det skrøpelige menneske for likeså mange grunner til å bli av med denne lov.

Vil et menneske ikke la sig føre vill, men bli oplyst ved en sann og opriktig erkjennelse av Guds lov, og vil det bli ledet på det moralske område, så er det nødvendig at det forener en kjærlighetsfull underkastelse under Gud med en opriktig og ydmyg lydighet mot Kirken. Ti det er Kristus selv som har innsatt Kirken til vokter for alle de sannheter som angår religion og moral.

Da nu alt må føres tilbake og bringes i overensstemmelse med Guds lov og idéer, for å gjennomføre en almindelig og varig gjenreisning av ekteskapet, må vi betrakte det som en sak av høieste vekt at de troende får en grundig undervisning angående ekteskapet, i ord og skrift, ikke bare én gang og over-

fladisk, men uavlatelig og grundig, med klare og tydelige beviser, forat de sannheter som dermed står i forbindelse, kan gjennomtrengre forstanden og gjøre inntrykk på hjertene. Måtte de troende da endelig innse hvilken visdom, hellighet og godhet Gud har vist menneskene ved å innstifte ekteskapet, og enda mere ved å ophøje det til sakramentets verdighet, hvorved der for de kristne ektefeller er blitt åpnet en stor nådekilde til å kunne opfylle ekteskapets ophøiede formål, til deres eget, til barnas og til hele det menneskelige samfunds vel.

Men heller ikke den beste opdragelse fra Kirkens side er alene istand til igjen å bringe ekteskapet i overensstemmelse med Guds lov: Det er ikke nok at ektefellene er på det rene med det kristelige ekteskaps lære, men de må også ha den faste vilje å overholde ekteskapets hellige lover, som Gud har lagt i naturen. Hvilke teorier motstanderne enn forkynner og driver propaganda for, må ektefellene bestemt forsette sig å holde sig til Guds bud i alt som vedkommer ekteskapet: nemlig ved å by hverandre kjærlig hjelp, ved å bevare trofast renhet, ved aldri å rokke ved båndets uopløselighet, ved alltid å bruke de ekteskapelige rettigheter i overensstemmelse med den kristne fromhet, særlig i samlivets første periode, forat begge lettere skal kunne leve avholdende — når omstendighetene skulde kreve det — på grunn av at de har vennet sig til det. Ved gjennomførelsen av dette faste forsett, vil det være dem til stor hjelp ofte å tenke på at de er helliget og styrket i sin stands ver-

dighet og plikter, ved et sakrament hvis kraft er vedvarende, men hvis resultat også avhenger av ektefellenes anstrengelser og opriktige vilje. De krefter man mottar i sakramentet må opvekkes og utnyttes ved menneskenes arbeide og egen frie vilje. Ved å streve etter en nøiaktig overholdelse av sine daglige plikter vil ektefellene fra dag til dag bedre erfare nådens virkning. De ord som Paulus skrev til Timotheus om prestevielsens sakrament, passer på sin måte også utmerket for ektefolk: «Derfor påminner jeg dig om, at du igjen opvekker den Guds nåde som er i dig ved mine henders påleggelse. Ti Gud har ikke gitt oss fryktens, men kraftens og kjærlighetens og måteholdenhets ånd.»

For å kunne utføre det vi nu har talt om, kreves av brudefolkene en alvorlig forberedelse. Man kan ikke nekte at såvel den lykkelige forenings sterke fundament, som de ulykkelige forbindelsers ruiner skyldes forberedelsen i ungdommens dager. Enhver skal i sin tid høste av det som er sådd. Ektefellene skal være hverandre til støtte i livets glade og tunge dager, og enda mere skal de sikre hverandre den evige lykke og danne det innvortes menneske «til målet for Kristi fyldest alder». Det vil tjene dem til å vise sig for sine barn som virkelige fedre og virkelige mødre, såat faderhuset også i livets største trengsler blir som et bilde på det gledens paradys hvor menneskehetens Skaper hadde satt våre første foreldre. På den måte vil de opdra sine barn til virkelig edle mennesker, til sanne katolske kristne, samt også meddele dem den edle fedrelandskjærlighet som pietet og takknemlighet krever.

Såvel de som vil inngå ekteskapet, som de der har omsorg for den katolske ungdoms opdragelse, må ta det alvorlig med deres fremtid, legge grunnlaget til alt som er godt, og forebygge alt som er ondt. Den nærmeste forberedelse til det gode ekteskap, forsiktighet i valg av ektefelle, er av den største vekt. Det krever modent omdømme, så man først og fremst tar hensyn til Gud og til Kristi sanne lære, dernæst til sig selv, til ektefellen, til eventuelle barn, samt også til det menneskelige og borgerlige samfund. Man må påkalle Guds hjelp forat valget kan bli helt igjennem kristelig, og uten innflytelse av lavere impulser. Man skal ikke glemme å be sine foreldre om deres erfarne og modne råd, for derved å få Guds velsignelse over det fremtidige ekteskapsliv. «Ær din far og mor, hvilket er det første bud med forjettelse, forat det må gå dig vel, og du må leve lenge på jorden.»

Da Guds lovs nøiaktige overholdelse og ekteskapets ærbarhet ofte utsettes for store vanskeligheter, når

ektefellene trykkes av tunge materielle sorger, er det selvfølgelig påkrevet å komme dem til hjelp, så godt som mulig. Derfor må man av alle krefter streve for at det menneskelige samfunds økonomiske og sociale forhold reguleres på den måte, at enhver familiefar kan tjene det som er nødvendig til sin egen, sin hustrus og sine barns underhold, alt efter de forskjellige sociale og lokale forhold, «ti arbeideren er sin lønn verd».

Å nekte det, vilde være en stor urettferdighet.

Hvis ektefellene til tross for sine stadige anstrengelser allikevel ikke skulde kunne klare sig på grunn av de mange barn, da er det den kristelige kjærlighets krav at de rike støtter de fattige og gir dem det nødvendige. «Sannelig sier jeg Eder, hvad I har gjort for en av disse mine minste brødre, har I gjort mot mig.» «Men når nogen har denne verdens gods, og han ser sin bror lide nød, men lukker sitt hjerte for ham, hvorledes blir Guds kjærlighet da i ham?»

Hvor privat hjelp ikke skulde være tilstrekkelig, er det det offentlige plikt å utfylle det som mangler. Det er en sak av stor interesse for det almene vel, at ektefellenes og familienes kår er menneskeverdige. Det er nødvendig at de offentlige myndigheter ved lovgivningen og ved bevilgninger tar de største hensyn til de fattige familiers nød, og anser dette som en av sine første opgaver.

Da historien lærer oss at statens interesser og borgernes timelige velvære ikke er varig sikret hvis det grunnlag vakler, som de er bygget på (nemlig den rette moralske orden), og hvis statens kilde (nemlig ekteskapet og familien), smittes ved borgernes laster, er det for staten også av hovedinteresse at ekteskapet og familiens åndelige verdier opprettholdes. For å bevare den moralske orden uberørt er en utvortes statsmakt og straffer ikke tilstrekkelige. Heller ikke er det nok å foreholde menneskene dydens skjønnhet og nødvendighet. Der må en religiøs myndighet til, som opplyser fornuften, leder viljen og som formår å styrke det skrøpelige menneske ved hjelp av Guds nåde. Denne myndighet er ene og alene den Kirke som er blitt innstiftet av Kristus. Det er ved Kirkens og statens forenede bestrebelser at de forferdelige ulykker kan avvendes som ved ekteskapets og familiens oppløsning truer dem begge. De borgerlige lover kunde hjelpe Kirken meget, hvis de vilde ta hensyn til det som den guddommelige og kirkelige lov foreskriver, og ta forholdsregler mot dem som overtreder disse. Ved dette samarbeide mellom Kirke og stat er der ikke fare for at statens rettigheter og uavhengighet innskrenkes, ti såvel statens som Kirkens område er nøiaktig be-

stemt, og enhver blir herre i sin egen domene. Det er for begge av stor betydning at der hersker vennskap mellom den verdslige og den kirkelige makt. Statens verdighet vokser ved det, og ledet av religionen vil

dens styre aldri bli urettferdig. Kirken finner til gjengjeld beskyttelse hos staten til de troendes gagn. Et godt eksempel og bevis på dette er kontrakten mellom den Hellige Stol og kongeriket Italien.

Evangelium for 1ste søndag i Fasten.

Mattæus 4, 1—11.

1) På den tid blev Jesus av Änden ført ut i ørkenen for å fristes av djevelen. 2) Og efter å ha fastet i firti dager og firti netter blev han omsider hungrig. 3) Og fristeren kom til og sa til ham: «Hvis du er Guds Sønn, da si at disse stener skal bli brød!» 4) Men han svarte: «Der er skrevet: Mennesket lever ikke av brød alene, men av hvert ord som utgår av Guds munn.» 5) Da tok djevelen ham med sig til den hellige stad og stillet ham på templets tinde, 6) og sa til ham: «Hvis du er Guds Sønn, da kast dig ned; ti der er skrevet: Han skal gi sine engler befaling om dig, og de skal bære dig på sine hender, så du ikke skal støte din fot mot noen sten.» 7) Jesus sa til ham: «Der er også skrevet: Du skal ikke friste Herren, din Gud!» 8) Atter tok djevelen ham med sig op på et meget høyt berg, og viste ham alle verdens riker og deres herlighet, 9) og sa til ham: «Alt dette vil jeg gi dig, hvis du faller ned og tilber mig.» 10) Da sa Jesus til ham: «Vik bort, satan; ti der er skrevet: Du skal tilbe Herren, din Gud, og tjene ham alene.» 11) Da forlot djevelen ham. Og se, engler kom til og tjente ham.

Anmerkninger.

1) Likesom hele Guds Sønns jordiske liv, er også hans fristelse til vår fordel. Vi leser i brevet til Hebræerne, 2. 18: «Ti i det hvori han selv har lidet og er blitt fristet, kan han også komme dem som fristes til hjelp.» — Jesus blir ført ut i ørkenen, hvor, ifølge tradisjonen, kampene mot de onde ånder finner sted, mens de bebodde egner gir plass for andre slags fristelser.

3) Den første fristelse er vanskelig å forklare på en nøiaktig måte. Djevelen vil ha visshet for at Jesus er Guds Sønn. Hvis så er tilfelle, må han gjøre bruk av sin allmakt for å tilfredsstille sin hunger.

4) Langt fra å ville benytte sig av sin guddommelige makt til å øve mirakler, påberoper Jesus sig den hellige skrift. — Han citerer 5. Mosebok, 8. 3.

6) Djevelen som forbauses over at Jesus griper til den hellige skrift, vil vise sin viden ved også å citere et skriftsted (Salme 91, 11—12). Denne raskhet i re-

(Avsl. side 60).

Epistel for 1ste søndag i Fasten.

II. Kor. 6, 1—10.

1) Som medarbeidere formaner vi eder også at I ikke tar imot Guds nåde forgjeves. 2) Ti Han sier:

Til den tid som behaget mig
har jeg bønnhørt dig,
og på frelsens dag hjelp jeg dig.
Se, nu er den velbehagelige tid,
nu er frelsens dag!

3) Ikke noen gir vi nogensomhelst anstøt, forat ikke embedet skal dadles. 4) Men i enhver henseende viser vi oss selv som Guds tjenere, med meget tålmod, i trengsler, i savn, i engstelser, 5) under slag, i fengsler, under oprør, under anstrengelser, ved nattevåken, ved fasten, 6) ved kyskhets, ved innsikt, ved langmot, ved vennlighet, i hellig ånd, ved uhyklet kjærlighet, 7) ved sannhets ord, i Guds kraft, ved rettferdighetens våben til høire og til venstre, 8) i ære og vanære, ved ondt rykte og godt rykte, som bedragere og sanndrue, 9) som ukjente og kjente, likesom døende, og se, vi lever; som de som er revset og ikke slått ihjel, 10) som bedrøvede, dog alltid glade, som fattige, som dog gjør mange rike, som de som intet har, og dog eier alt.

Anmerkninger:

1) Som Kristi medarbeider vil den hellige Paulus som de andre Kristi sendebud formane de troende til ikke forgjeves å motta Guds nåde, d. e. enten ved å la den ubenyttet, eller ved direkte å motstå den.

2) Disse ord er rettet til Messias og er likesom en sammenfatning av den messianske tidsalders velsignelser. På den av Gud fra evighet av bestemte dag for frelsen har Han allerede bønnhørt og hjulpet, ti for Gud er fortid, nutid og fremtid ett.

3) Er bare én av Evangeliets tjenere utro, så skader han alle sine medarbeidere.

4) Å være en Guds tjener bevises særlig ved de kallsofre og de (8) apostoliske dyder som anføres.

10) Motstandernes fordektigheter imøtegås med uttrykk for de motsvarende sanne forhold.

Pastor dr. A. Sund.

plikken, som forøvrig faller uheldig ut, er et typisk trekk i satans opptreden i helgenenes liv.

7) Jesu svar lyder næsten ironisk: «Der er også skrevet: Du skal ikke friste Herren, din Gud!»

8—9) Inntil nu har djevelen fristet Jesus som om han var Guds Sønn. Men den ydmyge måte hvorpå Frelseren tar tilflukt til den hellige skrift, har uten tvil fått satans tro på Jesu guddom til å vakle. — Han sier ikke lenger som før: «Hvis du er Guds Sønn». Han

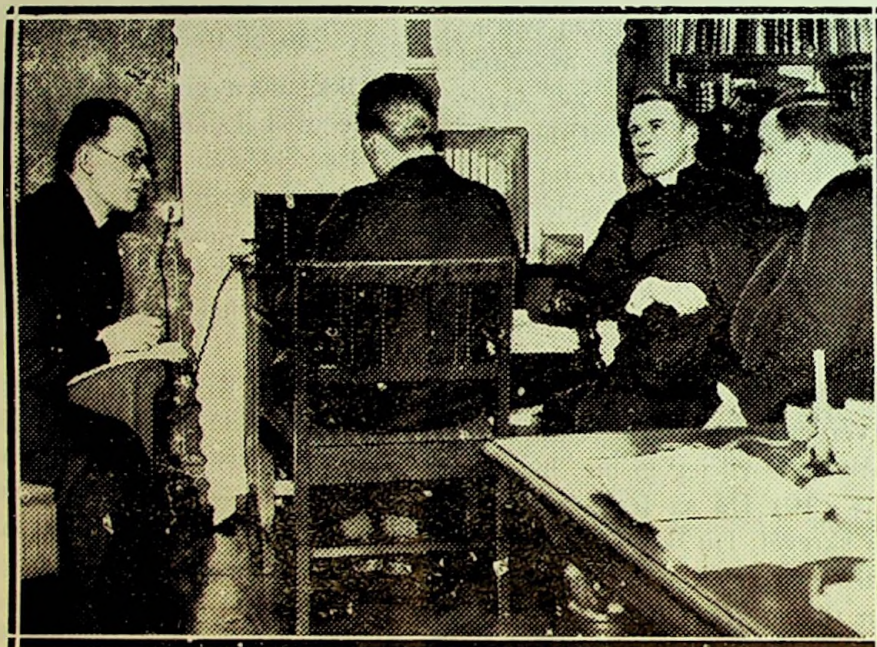
viser ham kun alle verdens riker og deres herlighet og lover ham alt dette hvis han vil falle ned og tilbe ham.

10) Men nu gjør Jesus ende på samtalen. Han kaller djevelen ved hans rette navn: Satan, og sender ham fra sig, også denne gang med skriftens ord.

11) Djevelen er borte, englene kommer til. Således går det også med oss i hvilkensomhelst fristelse, men vi må aldri glemme Jesu ord: «Våk og bed, forat I ikke skal falle i fristelse». (Matt. 26, 41).

H. D. Béchaux O. P.

Pavens radio-tale.

I administratorens kontor, mens Paven taler.

I anledning av Vatikansenderens åpning forrige torsdag holdt Paven sin første radiotale til hele verden. Ved et Philipsapparat, som av Vikariatet særlig er blitt anskaffet for å kunne høre Vatikanets utsendelser, blev Pavens tale for største delen helt tydelig oppfattet.

Som man kunde vente sig, var Pavens første radiobudskap på latin. Den var preget av en storslagen enkelhet og logikk. Marconi bebudet selv Pavens fredsord til hele verden. — Pavens stemme «lød litt syngende, men djervt og verdig.» («Aftenp.»).

Som Apostel-fyrstens efterfølger vendte Paven sig til alt og alle. «Lytt til, I himle, og jeg vil tale, og

jorden høre på min munns ord.» «Hør dette alle folk, vend øret til, alle I som bor i verden, både rike og fattige, alle tilsammen.» «Hør på mig I øer, og gi akt I folk fra det fjerne.» Vårt første ord være: «Ære være Gud som har gitt vår tids mennesker en sådan makt, at deres ord kan nå til verdens ytterste grenser. Og fred på jorden, hvor Vi er vår guddommelige Frelser Jesu Kristi sendebud. Han som kom for å forkynde fred, fred til dem som var langt borte, og fred for dem som var nær.»

Så retter Paven sig, efter Pauli befaling, først mot trosefellene, til hierarkiet, til ordensfolkene, til dem som

arbeider for Kristi tros utbredelse, og til slutt til alle de troende, til Guds folk og til den hjord Han føder. «Men I er en utvalgt slekt, et kongelig prestedømme, et hellig folk, et eiendomsfolk.» Derfor være Eders saktmodighet vitterlig for alle mennesker. Legg Eder på sinne alt hvad der er sant, alt hvad der er ærbart, hvad der er rettferdig, hvad der er hellig, hvad der er elskelig, hvad der tales vel om, enhver dyd, alt hvad der hører til rosverdig tukt, forat Gud må prises i alle ting.» Også for de ikke-katolske troende sender Paven hver eneste dag sine bønner til Gud forat det snart kan bli én hjord og én hyrde.

Til dem som er ansatt til å være folkenes førere anfører Paven igjen Pauli alvorlige ord: «At de skal bruke sin myndighet til oppbyggelse og ikke til fordervelse, og at de skal ihukomme at der ikke gis en øvrighet uten av Gud,» og at der skal gå en streng dom over maktthaverne. De som er satt under andre skal være lydige, ikke som mot menneskene, men som mot Gud, vitende at den som setter sig op mot øvrigheten, motstår Guds anordning, og de som motsetter sig, pådrar sig selv sin dom.

Så rettet han sig til de rike og de fattige. Til de rike forat de skal betrakte sig som Guds forsyns og Hans goders utdelere, til hvilke Kristus har betrodd de fattige. Aldri skal de glemme Frelserens ord: «Ve Eder, I rike.» Måtte de fattige ha Jesu store eksempel for øie, og måtte de ikke glemme bergprekenen. Lettere kan de få del i de store åndelige nådeskatte. Måtte de gjøre hvad de kan for å komme til bedre kår, men aldri utstrekke sine hender efter urettferdighet.

Paven ber arbeiderne og arbeidsgiverne at de ikke skal bekjempe hverandre, men at de skal gå broderlig sammen. Arbeidsgiverne må sørge for de nødvendige midler og for ledelse, arbeiderne skal flittig utføre det arbeide som pålegges. Det som rettferdig er må søkes, det som rettferdig er må gis.

De bedrøvede, især de som lider forfølgelse for sin tros skyld, er vel de siste til hvem han retter sine ord, men de inntar den første plass i Pavens hjerte, og han lover dem sine inderligste bønner, og forsåvidt han formår også sin materielle hjelp. Som Kristi stedfor-

treder tilroper han dem alle: «Kom til mig alle I som er bekymret og besværet, og jeg vil vederkvege Eder.»

Paven avsluttet sin tale med den apostoliske velsignelse «Urbi et Orbi» til hele verden.

Oversendelsen tok akkurat 14 minutter. Paven blev hørt i alle verdensdeler av millioner lyttere. Hans velsignelse nådde alle folk, alle nasjoner. Efter radiotalen begav Paven til til salen for det pavelige videnskapsakademi.

Her optok Paven selv Senator Marconi i det pavelige videnskapsakademi og rakte ham dets diplom, undertegnet av Paven selv. Samtidig overrakte Paven ham ærestegnene hvorved han utnevntes til ridder av den pavelige Store Kors orden.

I det hele tatt var overføringen meget tydelig.

Et telegram fra Washington melder, at Pavens radiotale var en av de best lykkede internasjonale overføringer. Flere dager i forveien var den forberedt, og den var teknisk fullkommen. Også i Ny-Zealand og Kalifornia, Oceania, Afrika og Asia, var talen tydelig hørbar.

Presidenten for «Imperial and International Communication» har fra London sendt følgende telegram til Senator Marconi: «Deres kolleger har igår med stor opmerksomhet og interesse hørt på Deres foredrag og på Hans Hellighets budskap til hele verden. De ber mig å uttrykke Dem sin største glede over det glimrende resultat av den nye Vatikanstasjons radio-overførelse, et resultat prøvet ved kjensgjerningen av at talene blev hørt i London med den største tydelighet. Vi er alle overbevist om at radio-meddelelser, så som de der foregikk igår, vil være av meget stor og avgjørende betydning for tankegangen hele verden over.»

Fra alle verdens kanter innløper der telegrammer til Paven, til Statens Sekretariat, og til selve radiostasjonen, som vidner om den entusiasme som Kristi Stedfortreders ord har vakt hele verden over, og med hvilken tydelighet de blev hørt av store folkemengder.

Den franske presse meddeler at talen blev forstyrret av en annen meget kraftig sender. Det var ikke tale om atmosfæriske forstyrrelser, fordi de forsvant straks efter at Paven hadde sluttet sin tale. Man antar at det var den russiske sender som vilde forstyrre Vatikanets utsendelse.

ENGLANDS KATOLIKKER

I de fleste land foregår der for øieblikket en mer eller mindre heftig skolestrid. Skal skolene også bli et statsmonopol, skal de være nøytrale, skal de være konfesjonsløse eller skal de være forskjellige alt efter forskjellige menneskegrupper syn på livet? Vi katolikker kan av flere grunner ikke være med på at også skolen blir til et slags statsmonopol. likesom f. e. handel med korn og vin. Opdragelsen er fremforalt en sak som vedkommer foreldrene, familien, og det er dem som bestemmer, hvilken skole barna skal gå på. Virkelig kristne foreldre vil aldri sende sine barn dit hvor de på forhånd ved at barnas tro kommer i fare ved en materialistisk innstillet skoleplan. En slik plan følger både de konfesjonsløse og de «nøytrale» skoler. «Nøytrale» skoler består bare i teorien, på papiret, ikke i virkeligheten. Oftest er dette ord synonymt med «liberal» og «tolerant». To attributter som slett ikke gir uttrykk for et virkelig bredt og fordomsfritt livssyn, men som i sin moderne betydning oftast sier det samme som «likegyldig». Likegyldig overfor hvad? Overfor sannheten. Vi kan aldri være det. Dessuten tier man i de nøytrale skoler om de viktigste sider ved Kristus, og de som tier om Kristus er Hans største fiender.

Hvor det lar sig gjøre bygger vi derfor våre egne katolske skoler med et helt katolsk program, som rimelig er. Da det er statens plikt å vareta sine borgers interesser og å imøtekomme deres fornuftige og helt rettmessige ønsker, er det også statens plikt å støtte eller i det minste ikke (hverken direkte eller indirekte) å motarbeide de katolske skoler. I flere såkalte katolske land er det på grunn av katolikkens egen sløvhet og fåreaktige tålmodighet kommet så langt at undervisningsministeriet er i anti-katolske hender. Parti-interesser har der oftere mere å si enn interessen for religionen, mens det burde være omvendt. I ikke-katolske land går katolikkene frem på en helt annen og meget mere energisk måte. De setter større pris på det stille, stadige arbeide enn på fyrverkeri og spektakkel. De er sig sitt veldige ansvar mere bevisst, og det vil ikke falle de fleste inn å sette sitt land eller sitt parti høyere enn sin religion, som er selve sannheten. Bare ved å holde sig til den logiske rekkefølge: Gud, Guds Kirke, landet, kan man være virkelig uforfordet patriot. Den som aldri svikter Gud, vil aldri svikte sitt fedreland.

Englands katolikker har vist at de er verdige til å bære det store æresnavn «katolsk». Siden den engelske reformasjons blodige dager har de vist det. Deres antall

var ved uavlatelig og systematisk forfølgelse blitt redusert til nogen få tusen. Men disse få tusen var besjelet av martyrenes styrke og mot. De gav sig ikke, men de led og kjempet på en heroisk måte. Sannheten beseires aldri. Inntil våre dager er motstanden mot katolisismen (i virkeligheten mot katolikkene) i England blitt ført på den heftigste og mest fanatiske måte. Inntil våre dager skjer det at våre barmhjertige søstre av ikke-katolske kristne blir møtt med stenkast, at man ved katolisismen helst tenker på apokalypsens «store skjøge», en tanke som vi med hvert annet fornuftig menneske trodde forlenget hørte arkeologien til. Men alle disse lave midler er ikke annet enn tegn på avmakt i en bevegelse, som langsomt dør ut. Fra nogen få tusen er katolikkens antall i England igjen steget til to millioner. *It's not easy to be Catholic in England*, og man forstår derfor at dette antall ikke bare uttrykker «tall», men også virkelige krefter. Et bevis herpå er katolikkens siste store seir i skole spørsmålet.

Katolikkene var ikke bare utelukket fra de offentlige embeder, men inntil 1871 også fra de høyere utdannelsesanstalter, som Cambridge og Oxford (grunnlagt av katolikker). Inntil 1902 måtte de katolske menigheter ikke bare ved frivillige bidrag underholde sine egne kirker og prester, men også med egne midler bygge og vedlikeholde sine skoler. Dessuten måtte de betale skatt til de offentlige skoler. Det hele var en skrikende urettferdighet.

I 1902 blev der av staten ydet bidrag til de konfesjonelle skoler for å sikre lærerkraftenes gasje. Skolens bygning og vedlikehold blev menighetens egen sak. Alle forstår hvilke ofre det krevet av de engelske katolikker, som for størstedelen består av arbeidere. Efter krigen gjennomgår det katolske skolevesen i England en krisetid, som vilde ha nådd høidepunktet, hvis arbeiderpartiets siste «Schools Bill» (forslag til skolelov) var blitt gjennomført. Denne skolelov gikk nemlig ut på følgende:

Ved å innskrenke barnarbeidet vilde labourpartiet hjelpe på arbeidsløsheten. Det kom derfor med et lovforslag, hvorved den skolepliktige alder skulde forlenges fra 14 til 15 år. Mot forslaget selv var naturligvis intet å bemerke. Men vel mot dets følger. Følgen for de katolske skoler vilde være en stigning i elevantallet på flere tusen, hvilket igjen vilde føre med sig veldige utgifter til skolens utvidelse og nye lærerkrefter. Hvis Underhuset ikke hadde forkastet loven, vilde den

for katolikkene ha betydd en ekstraavgift på omtrent 1 million pund sterling. Flere konferanser blev holdt for å få en rimelig statsstøtte til de nye utgifter, men de strandet på grunn av non-konformistenes (sektenes) motstand. De kirkelige institusjoner var nu truet. Tilstanden var så alvorlig at det katolske episkopat foreskrev «Mass- and Prayermeetings» over hele England. Dessuten blev en veldig kampanje iverksatt blandt Parlamentets medlemmer.

Dagen før avstemningen onsdag 21. jan. var det sendt ikke mindre enn 100.000 brev og kort til husets medlemmer, til forsvar for de konfesjonelle skoler.

To millioner barn, 2/5 av totalantallet, besøker de konfesjonelle skoler (katolske, anglikanske, få non-konformistiske). Skal deres foreldre nu betale de veldig ekstra-utgifter?

Så kom valgdagen. Labour-partiet stemte sammen med det liberale parti (blandt de liberale var også non-konformistene, sektene). Men 41 katolske medlemmer av Labour-partiet satte sine trosinteresser høiere enn partiets.

De slo sig sammen med de konservative (anglikaner, statskirken), og derved blev den nye skolelov slått ned med 282 mot 249 stemmer. Katolikkene og de konservative hadde seiret med 33 stemmers majoritet. Av de liberale var der 2 som stemte imot. 39 andre medlemmer av Labour-partiet avholdt sig fra å stemme. John Scurr, det katolske labourparti-medlem og hovedskikkelsen i denne spennende katolske aksjon, henviste sitt parti til forpliktelsen til først å komme med et lovforslag om skolebyrdenes like fordeling, før man lettet arbeidsløsheten på de allerede så tungt belesede katolske menigheters bekostning.

Mac Donald reddet sin regjering ved den nøkterne erklæring at skoleloven ikke berørte et prinsipielt spørsmål.

Biskopenes og katolikkenes urokkelige tro på en høiere makt var ikke blitt til skamme. Gud hadde bønnhørt det katolske Englands inderlige bønner. Denne ualmindelige, ja helt enestående seir er av ennu større betydning når man tar i betraktning de prinsipper det her gjelder. Fra småborgernes (sektenes) side heter det «no Popery», fra de andre liberales og labourpartiets side er hovedhensikten å få *konfesjonsløse* skoler. Man vil drepe de katolske institusjoner ved å øke de finansielle byrder. Må de katolske skoler på grunn av altfor store utgifter nedlegges, så må de katolske barn besøke de offentlige skoler, og der kommer de litt efter litt nok bort fra alt som heter virkelig kristendom.

Seiren har vist hvad et mektig samarbeide under biskopenes faste og målbeviste ledelse formår. Enighet gjør sterk. De engelske katolikker har vist at de setter sin religion høiere enn et bestemt parti, at de ikke på nogen måte ofrer det høiere for det lavere, og derved har de gitt et glimrende eksempel for flere katolske land hvor katolikkene er altfor tilbøielige til å ofre sin religion for fedrelandets «vel», så paradoksalt det enn må lyde.

Britannia docet. England lærer.

VARIA.

Oslo.

En gripende høitidelighet fant sted i St. Olavs kirke søndag den 8. februar, idet 34 damer blev optatt i den ny-oprettede St. Elisabethskongregasjon. Kl. 8¼ var der felleskommunion for medlemmene. Hr. sogneprest *Krijn*, kongregasjonens opretter, talte om kongregasjonens formål som kirkelig institusjon. Kl. 6 begynte så den høitidelige optagelse. Efter at «Veni Creator Spiritus» var sunget holdt præses, hr. pastor *Wijn*, en kort tale om medlemmenes opgave, og uttalte sine gode ønsker for kongregasjonens og medlemmenes fremtid. Efter talen gikk medlemmene med tendte lys op til alteret, avla trosbekjennelsen og mottok kongregasjonens medalje og prestens velsignelse. Høitideligheten blev avsluttet med andakt og sakramental velsignelse. Under andakten blev salmen «Store Gud vi lover Dig» sunget.

For å forebygge enhver misforståelse være det her sagt at også St. Halvards medlemmer kan la sig innskrive i St. Elisabethskongregasjonen i St. Olavs menighet.

Sekretæren.

Sogneprest Krijns avskjed.

Sogneprest *Krijn*, som i omkring fem år har virket i den katolske misjon i Norge, holdt forleden sin avskjedspreken i St. Olavs kirke. Sogneprest *Krijn* har vunnet sig tallrike venner i Oslo, og kirken var fylt til siste plass under den stemningsfulle høimesse. Pasto-

ren forrettet altertjenesten og preket over dagens tekst. Til slutt rettet han en varm takk til St. Olavs menighet for tillit og sympati, og frembar sine beste ønsker for menighetens trivsel. Etter gudstjenesten var der mottagelse i forsamlingslokalet i Akersveien, hvor mange benyttet anledningen til personlig å ta avskjed med pastoren.

Rettelse.

I siste nummer av «St. Olav» (nr. 7) har der sneket sig inn en trykkfeil:

På den siste side (56) i artiklen «Verdens interesse for Pavens siste encyklika», i 2nen spalte. 7de linje ovenfra, midt på lingen står der: «Den strever efter» o. s. v. Det skal være: «Den strever *ikke* efter . . .»

Fastemandat

for tiden fra askeonsdag 1931 inntil den samme dag 1932. I henhold til de av den hellige Fader mig overdragne særegne fullmakter for det Apostoliske vikariat bestemmes som følger:

- I. Den påbudte *faste* blir bestående på alle dager i den *firti dages fastetid* med undtagelse av søndagene, dessuten på *tamperdagene* (25., 27. og 28. februar; 27., 29. og 30. mai; 16., 18. og 19. septbr.; 16., 18. og 19. des.) og *vigiliene før pinse* (23. mai), *før Marias oplagelse* (14. aug.), *før allehelgens fest* (31. oktbr.) og *før jul* (24. des. inntil kl. 12 middag). Forpliktet til å faste på disse dager er alle, som har fylt 21 år, men ennå ikke har begynt det 60. Fastebudet tillater et par stykker brød om morgenen, et fullstendig måltid til middagstiden og et mindre måltid om aftenen, eller også omvendt.
- II. *Abstinensbudet* forplikter alle, der har fylt 7 år, til fullstendig å avholde sig fra *kjøtspiser*. Dette bud blir stående på *alle årets fredager, askeonsdag, påskelørdag, alle tamperdager* og de ovennevnte *vigiliedager*. Dog dispenseres alle fra abstinensbudet: *Bededag* (fredag 30. oktober) og 1. juledag samt Nyttårsdag 1932. På alle øvrige dager tillates nytelse av kjøtspiser, dog med den innskrenkning, at for personer, som er forpliktet til å faste, tillates på samtlige befalte fastedager nytelsen av kjøt kun én gang, nemlig ved hovedmåltidet. Det er tillatt å nyte kjøtsupper og å bruke flesk, fett eller blod ved tilberedelsen av spiser, for såvidt kjøt enten aldeles ikke eller kun i en uvesentlig grad inneholdes i dem, på alle abstinensdager. Påskelørdag og julaften kl. 12 middag ophører både faste og abstinens.
- III. Tillatelse til å spise kjøt på alle abstinensdager med undtagelse av *langfredag* gis: 1. alle som pleier å få sin mat fra et offentlig spisested eller hos ikke-katoliker; 2. ikke-katolikers indbudte gjester; 3. medlemmer og tjenestefolk av en familie, hvis vert eller vertinne ikke er katolikk.
- IV. Alle sogneprester har, og alle øvrige av oss approberte skriftefedre meddeles herved myndighet til av viktige grunner, og hvor ikke bare sanseligheten forlanger det, å dispensere *enkelt troende* for faste- og abstinensbudet.
- V. Av hensyn til den for alle modererte strenghet av det oprindelige faste- og abstinensbud *skal alle troende, som er istand dertil*, i fastetiden nedlegge en *almisse* efter sine formuesomstændigheter i de bøsser, som i dette øiemed blir å anbringe i alle kirker og offentlige kapeller med paaskrift: «*Fastealmitter*». Disse fastealmitter, som anvendes til beste for våre kirkelige anstalter, blir å innsende til det Apostoliske Vikariat. Den, som ikke er istand til å gi en sådan almisse, skal på søndagene i fastetiden be den smertefulde rosenkrans for Kirkens anliggender.
- VI. I de såkalte *lukkede tider*, d. e. fra og med *askeonsdag* til og med *påskefesten* og fra og med *første adventssøndag* til og med *julefesten*, må ingen høitidelige bryllupper finne sted; overhodet i *selve faste- og adventstiden* skal de troende avholde sig fra *danse og andre støiende offentlige forlystelser*.
- VII. Tiden for opfyllelsen av det kirkelige bud om *påskedommunionen* fastsettes til tiden fra *palme-søndag* inntil *Kristi Himmelfartsfest* for de troende, som bor paa eller kun 25 kilometer fra et sted, hvor der er ansatt en prest, og inntil *Trefoldighetsfest* for de troende, som bor lengere borte.

Nærværende fastemandat blir å oplese i alle kirker og offentlige kapeller på søndag Quinquagesima.

Gitt i Oslo den 2. februar 1931.

HENRIK IRGENS,
Apost. Administrator.